

Enquête Pluimveeweb afschaffing pluimveerechten

Twee derde pluimveehouders wil pluimveerechten behouden

De afschaffing van pluimveerechten is een gevoelig onderwerp in de sector. Er zijn resolute tegenstanders en vurige pleitbezorgers voor afschaffing. Cijfers over de mening van pluimveehouders waren er niet, maar het vermoeden bestond dat de meerderheid tegen afschaffing zou zijn. Dit wordt bevestigd door de enquête van Pluimveeweb. Bijna driekwart van de 571 pluimveehouders die hebben meegedaan aan de enquête, is tegen een afschaffing van de pluimveerechten. Bijna 30 procent pleit voor afschaffing.

Afschaffen of handhaven van het pluimveerechtenstelsel is al lange tijd een actueel onderwerp voor pluimveehouders. Onlangs presenteerde de NVP en NOP een gezamenlijk visie. Eén van de onderwerpen was de mogelijke afschaffing van de pluimveerechten. De rechten zouden een obstakel zijn voor de ontwikkeling van de sector en op termijn

zou daarom afschaffing wellicht de beste keuze zijn. Maar een duidelijk beeld hoe de pluimveehouders hierover denken, was er niet. Voor Pluimveeweb aanleiding om te onderzoeken wat voor- en tegenstanders vinden van de afschaffing. Dat het onderwerp speelt blijkt wel uit het aantal reacties. Met ruim 627 respondenten, waarvan 571 pluimvee-

houders, is de enquête door meer dan een kwart van de Nederlandse pluimveehouders ingevuld en dat is behoorlijk hoog.

Duidelijk beeld

De uitslag van de enquête schetst een duidelijk beeld. 64 procent is tegen het afschaffen

van de pluimveerechten terwijl 30 procent van de respondenten die de rechten zo snel mogelijk wil afschaffen. Dat dit binnen vijf tot tien jaar moet gebeuren vindt 3 procent terwijl 4 procent geen mening heeft. In enkele reacties op de enquête werd verondersteld dat vooral de oudere pluimveehouders tegen afschaffing zijn, omdat verkoop of lease van de rechten voor hun pensionering is. Maar dit beeld wordt niet heel duidelijk door de enquête ondersteund. Van de pluimveehouders in de leeftijd van 20 tot 30 jaar wil 55 procent dat de rechten niet worden afgeschaft; 32 procent wil het direct afschaffen en 9 procent over vijf tot tien jaar. In de leeftijdscategorie van 30 tot 40 jaar is dat respectievelijk 53 procent, 37 procent en 6 procent. Van de pluimveehouders van 40 tot 50 jaar kiest 61 procent voor niet afschaffen, 34 procent voor zo snel mogelijk afschaffen en 2 procent binnen vijf tot tien jaar. Het beeld verandert iets in de leeftijdscategorie 50 tot 65 jaar. Hier zegt 71 procent dat de rechten niet moeten worden afgeschaft, 26 procent zo snel als mogelijk en slechts 1 procent binnen vijf tot tien jaar. Opvallend is dat onder de pluimveehouders ouder dan 65 jaar juist een lager percentage kiest voor handhaving van de rechten; 55 procent wil de rechten niet afschaffen, 36 procent zo snel mogelijk en 9 procent binnen vijf tot tien jaar. De suggestie werd in sommige reacties gewekt dat vooral de grote bedrijven voor afschaffing zouden zijn, maar uit de resultaten van de enquête blijkt dit niet. Er is nauwelijks verschil in percentages tussen de kleine

of grote bedrijven. Ook zijn er nauwelijks verschillen in regio's. Met 'uitblinkers' in Friesland waar 78 procent tegen afschaffing is en Zuid-Holland waar 50 procent tegen afschaffing is.

Sector reguleren

Een opvallend groot aantal respondenten gaf ook een verklaring waarom zij tegen of voor afschaffing zijn. Veel pluimveehouders zijn bang dat bij afschaffing van de rechten er geen goede manier van productiebeheersing meer is. '...Als we de rechten afschaffen, gebeurt hetzelfde als in afgelopen tijd bij de melkveehouderij. Ongezonde bedrijfsuitbreiding...' Een andere reactie van een pluimveehouder die het stelsel van rechten wil behouden luidt: '...Pluimveerechten zijn een ideaal en een reeds bestaand middel om de sector te reguleren. Onze pluimveestapel is meer dan groot genoeg. We hebben in de melkveehouderij gezien dat afschaffen van het quotum geen verbetering is geweest. Men zal de sector altijd willen reguleren. Laat dan de bestaande methodiek maar overeind. Koppel ook de vergunningen eraan. Heb je voldoende pluimveerechten, dan mag je een stal bouwen. Zo niet, geen vergunning...' en '...Als je er grof voor betaald hebt, is afschaffen zuur...' Nog een pluimveehouder die tegen afschaffing is verwoordt zijn

mening als volgt: '... Kapitaal vernietiging, pensioen verdampt en marktsturing is weg...'

Stelsel niet houdbaar

Dat er in de sector veel verschillende meningen zijn omtrent de pluimveerechten laten andere reacties op de enquête zien: '... De afspraak was: Als de pluimveemestmarkt in evenwicht is, worden de rechten afgeschaft...' en '...De mestverwerking van het

Als we de rechten afschaffen, gebeurt hetzelfde als bij de melkveehouderij: ongezonde bedrijfsuitbreiding

pluimvee is toch op orde?...'

Nog een reactie van een pluimveehouder die voorstander is van afschaffing: '... Eerst moet er duidelijkheid komen of er iets voor de pluimveerechten in de plaats komt. Uiteindelijk is het systeem niet houdbaar, omdat het niet Europees is. Via handelaren en mensen met rechten is er veel geld de sector, uitgestroomd. Het remt bovendien de ontwikkelingen van nieuwe huisvestingssystemen en is niet te verantwoorden naar financiers...' Een andere reactie: '...Volgens mij hebben de rechten en het stelsel geen meerwaarde. Als je veel geld hebt, kun je zo een pluimveestal bouwen. De mestkuikens groeien ook steeds langzamer, daardoor zijn er ook meer dierrechten nodig. De

Eric Hubers: 'Afschaffing nog niet aan de orde'

De NOP/NVP hebben in een nieuwe en gezamenlijke visie uitgesproken om naar het stelsel van pluimveerechten te kijken en naar de mogelijkheid van afschaffing. Uit de enquête blijkt duidelijk wat pluimveehouders willen. Daarentegen zijn de meningen - ook tussen voorstanders en tevens tussen de tegenstanders - zeer verdeeld. Geen gemakkelijke taak om als belangenbehartiger een soort eenheid te scheppen. „De uitslag van de enquête is voor ons geen echte verrassing”, zegt NOP-voorzitter Eric Hubers. „We hadden zelfs verwacht dat het percentage dat tegen een afschaffing van de pluimveerechten is, iets hoger zou liggen. De uitslag is gebaseerd op elke individuele situatie. Als belangenbehartigers moeten vooral kijken naar het algemeen belang. Maar laat ik duidelijk stellen dat afschaffing op dit moment niet aan de orde is. In onze visie hebben we gesteld dat er voordelen zijn voor afschaffing van de rechten. Tegelijkertijd hebben we geen concreet idee be-

schreven en het summier gehouden. Het risico is dat alles op een weegschaal gelegd wordt en dat heeft weer als gevolg dat er speculaties komen met een prijsinvloed. Nogmaals: het onderwerp is nu niet aan de orde. Het is op dit moment vooral een middel van de overheid. Als ons echter gevraagd wordt om over afschaffing na te denken, zullen we eerst zorgvuldig onze achterban raadplegen met een goede analyse en doorberekening komen.” Hubers is voorstander van een eventuele afschaffing, omdat het volgens hem kostprijsverhogend werkt en de ontwikkeling in de sector stilletjes vertraagd. Hij heeft deze mening ondanks zijn eigen bedrijfssituatie: „Als de pluimveerechten worden afgeschaft, verlies ik twee miljoen euro. Zou dit morgen gebeuren dan is dat grote gevolgen hebben voor mijn bedrijf. Toch denk ik dat afschaffing op termijn ook zinvol voor mijn bedrijf is. Als mijn zoon dit bedrijf wil overnemen, wordt dat door de pluimveerechten bijna onmogelijk. Er is een te groot verschil in verhouding tussen de investering van rechten en productiemiddelen. Dat verslechtert de concurrentiepositie. Overigens gelooft Hubers niet dat in het huidige politieke klimaat er veel animo is om de rechten af te schaffen. „Bovendien is onze invloed beperkt.”

rechten vervullen dus niet meer de functie die ze zouden moeten hebben...'

Jonge ondernemers hebben volgens sommigen geen baat bij het rechtenstelsel, blijkt uit een aantal reacties: '...Als jonge ondernemer zijn ze niet te betalen. Er is geen gelijk speelveld met de rest van Europa. Ze voegen niets toe. Ik investeer liever in de uitstoot om de vuile lucht te reinigen...'

Deze laatste opmerking wordt ondersteund door anderen: '...Om verduurzaming in de sector te bewerkstelligen, is het niet mogelijk om naast duurzame investeringen, zoals zonnepanelen en luchtwasser, nog te investeren in rechten. Dat is lucht...'

Afschaffen is nadelig voor de een, maar een ander heeft er juist voordeel bij. Temeer, omdat eerder sprake was van afschaffing, zo blijkt uit deze reactie: '...In 2012 een stal gebouwd met de gedachte dat de rechten op 1 januari 2015 afgeschaft werden.

Nu zijn ze onbetaalbaar geworden...' Een pluimveehouder stelt het volgende voor: '... Over vijf jaar is meer duidelijk betreffende RO-regelgeving en marktsituatie zodat groei eventueel gereguleerd wordt...' Met andere woorden: de sector moet even afwachten alvorens met plannen te komen voor behoud of afschaffing.

Verzwakking concurrentiepositie

Hoewel het merendeel van de pluimveehouders tegen afschaffing is, stelt 50 procent van de respondenten wel dat het stelsel van pluimveerechten een negatieve invloed heeft op de concurrentiekracht van de Nederlandse sector: '...De rechten maken de productie van pluimveevlees ten opzichte van de

concurrerende landen te duur...', is een van de reacties en: '...Investering per nieuwe dierplaats veel hoger dan andere Europese landen. Zeker omdat wij geen directe subsidie ontvangen...'

Ruim 35 procent denkt dat de pluimveerechten geen invloed hebben op de Nederlandse concurrentiepositie en 6 procent ziet juist een positieve invloed. Een reactie: '...Ik denk niet dat de pluimveerechten de sleutel vormen om het gat van de concurrentiepositie te dichten. Sterker nog, ik denk dat je daarmee jezelf laat meezuigen in een ongelijke en dus oneerlijke strijd...' en '...In het buitenland wordt de productie ook beperkt door regelgeving/politiek/vergunningstraject en wel of niet verlenen van vergunning...'

Dat de concurrentiekracht van Nederland inboet door het stelsel van recht, komt volgens een deel van de pluimveehouders doordat pluimveerechten, zeker op dit moment, kostprijsverhogend werken. 54 procent zegt dat het stelsel kostprijsverhogend is, terwijl 43 procent meent dat het geen kostprijsverhogend effect heeft. Ook hier is verdeeldheid onder pluimveehouders.

Geen effect aanbod en prijs

Welke gevolgen heeft een afschaffing van de rechten op prijs en aanbod van eieren en vlees? Van de respondenten denkt 53 procent dat dit zorgt voor groei in het aanbod. 22 procent verwacht geen invloed. 13 procent verwacht dat het aanbod stabiliseert en 4 procent voorspelt een rem op het aanbod. Wat betreft de prijsontwikkeling bij afschaffing; hiervan zegt 42 procent dat afschaffing geen invloed heeft op de prijs.

28 procent denkt dat de prijs stabiliseert, 13 procent verwacht een stijging en 3 procent een daling van de prijs.

De discussie over pluimveerechten mag dan in alle hevigheid gevoerd worden, opvallend is dat het merendeel van de pluimveehouders zegt (63 procent) dat de pluimveerechten geen beletsel vormen voor de uitbreiding van het bedrijf. 33 procent vindt wel dat het stelsel een beletsel is om uit te breiden. 4 procent heeft geen mening hierover.

Op de vraag 'Wat zou u doen ten aanzien van uw bedrijfsgrootte als u zeker wist dat de pluimveerechten pas over 10 jaar worden afgeschaft' antwoordt 47 procent dat zij zich niet laten beïnvloeden door de pluimveerechten. 27 procent gaat niet uitbreiden, 13 procent zal dan even wachten met uitbreiden en 5 procent zal zo snel mogelijk willen uitbreiden. De resterende 8 procent heeft geen mening of is thans bezig met de afbouw/beëindiging van het bedrijf. Deze resultaten laten zien dat de zorg voor een forse uitbreiding van het aantal stuks pluimvee enigszins ongegrond lijkt. Er is een klein percentage dat wil uitbreiden en bijna de helft trekt ongeacht de pluimveerechten zijn eigen plan. Of zoals een van de respondenten het verwoordt: '...Bedrijfsontwikkeling zorgt voor continuïteit van het bedrijf, om je alleen door rechten te laten leiden zou kortzichtig zijn. Echter speelt onzekerheid op korte termijn wel een rol...'

Dat men zich niet laat beïnvloeden, komt ook naar voren in de vraag of pluimveehouders bij de bedrijfsvoering rekening houden met afschaffing. 67 procent houdt er geen rekening mee, 27 procent doet dat wel. ■

Hennie de Haan: 'Zonder alternatief willen pluimveehouders geen afschaffing'

Hennie de Haan, NVP-voorzitter, is dezelfde mening als Hubers toegedaan. Over de uitslag van de enquête is ze genuanceerd en kritisch: „Er ontbreekt vooral een vraag. Nu geeft een groot gedeelte van de pluimveehouders aan dat ze de rechten niet willen afschaffen. Dat kan ik mij goed voorstellen. Als de vraag echter was geweest om de rechten pas af te schaffen, wanneer er een goed alternatief voor in de plaats komt, dan was de uitslag hoogstwaarschijnlijk anders geweest.“ Volgens de NVP-voorzitter willen pluimveehouder namelijk ongebreidelde groei voorkomen en denken ze dat dit door de pluimveerechten geregeld wordt. Men is nu bezorgd, omdat niet duidelijk is wat er voor de rechten in de plaats komt. „Er is geen alternatief, dus zeggen pluimveehouders 'Laat de rechten bestaan'. Maar er zijn ook andere manieren om de deze groei te voorkomen. De pluimveerechten zijn ingevoerd met als doel de fosfaatproductie te beheersen. Nu dat doel is bereikt, wordt het middel in stand te houden. Nagaan welke doelstellingen politiek, overheid en sector

willen nastreven en hier een passend middel voor realiseren, is effectiever dan een 'oud middel' in stand houden. De neveneffecten kunnen zorgen voor negatieve gevolgen.“ De Haan wuift de redenering, dat het stelsel van pluimveerechten de prijs in evenwicht houdt, van de tafel. Als argument wijst ze op het huidige prijsniveau. In 2015 waren er minder kippen, terwijl de prijzen voor (broed)eieren en BCP lager zijn. Een vergelijking met de melkveehouderij is niet helemaal terecht, omdat tot voor kort de zuivelfabrieken de melk verplicht moesten afnemen en melkveehouders daarom konden groeien. Dat geldt niet voor de pluimveehouderijsector. Ze denkt daarnaast dat handhaving van de rechten zou kunnen leiden naar een situatie waarin alleen de hele grote bedrijven, integraties en niche spelers over blijven.

Het is volgens De Haan belangrijk om gezamenlijk naar een alternatief te zoeken. „De rechten waren ooit 8 euro en nu zijn deze 20 euro. Dat geld hebben we nodig om schone lucht te realiseren en te investeren in dierwelzijn en gezondheid. We moeten een oplossing vinden die beter werkt dan de rechten; een vitale toekomst zonder het huidige stelsel van pluimveerechten. Die discussie moeten we samen voeren en breder trekken door ook met de politiek de randvoorwaarden te bespreken.“